

Budoucnost je ve spolupráci napříč Evropou

Je třeba, aby Česká republika začala integrovat základní stavební kameny infrastruktury pro digitální služby. Jinak to s naším e-governmentem nedopadne dobře.

JIŘÍ PRŮŠA

Na konci srpna loňského roku bylo v Úředním věstníku Evropské unie publikováno Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu, které je odborně veřejnosti více známo pod zkráceným názvem eIDAS. Přestože byl publikován již téměř před rokem, jeho jednotlivé části budou nabývat účinnosti postupně až prakticky do konce roku 2018.

Toto nařízení se zaměřuje jak na elektronický podpis a s ním spojené kvalifikované certifikáty

rovnou fází, která by měla být teoreticky zahájena již na podzim letošního roku, a o tři roky později i s etapou povinnou.

Do toho vstoupí již v průběhu roku 2016 nutnost významně přepracovat současný český zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, neboť se zruší platnost Směrnice 1999/93/ES, a tuzemská legislativa se tak bude muset vypořádat především s tím, že nařízení je na rozdíl od směrnice přímo účinné, a tuzemský zákon tak může upravit jen ty části, u kterých k tomu mají členské státy výslovné zmocnění, případně jdou nad rámec eIDAS.

či časová razítka, tak též na nové a dosud neregulované oblasti, jako jsou elektronické doručování (tzv. e-delivery), webové (SSL) certifikáty nebo vzájemné uznávání elektronické identifikace (eID).

Co změní eIDAS?

Rozsáhlé změny se očekávají především v oblasti elektronické identifikace. Zde tato přímo účinná evropská legislativa počítá s možností vzájemného uznávání eID nástrojů.

Těmi ale nemusejí být jen elektronické občanské průkazy (eOP), ale i nástroje soukromého sektoru jako např. bankovní karty, které dnes pro přihlašování ke službám e-governmentu využívají především ve Skandinávii. Zkušenosti z ostatních zemí Evropy přitom ukazují, že šanci na úspěch mají především řešení umožňující přihlašování jak ke službám e-governmentu, tak ke službám soukromého sektoru, jako jsou např. elektronické obchody či banky, které využíváme mnohem častěji. Na to pamatuje i eIDAS, který zahrnuje i možnost zapojení nestátních eID nástrojů. V rámci vzájemného uznávání pak eIDAS počítá nejdříve s dob-

case) v oblasti veřejné správy vyzkoušet možnosti elektronické identifikace a autentizace ke službám e-governmentu v jiné zemi. Na to pak navázal projekt STORK 2.0, který se zabývá též zapojením nestátních subjektů a využitím jejich atributů nezanesených v základních registrech.

Do řešení tohoto projektu se za Českou republiku zapojilo rovněž sdružení CZ.NIC, jehož služba jednotných identit mojeID byla v loňském roce jako jediná v ČR ohodnocena stupněm důvěryhodnosti QAA3 (tj. stejně jako např. švýcarské elektronické občanské průkazy) odpovídajícím „značné úrovni záruky“ podle eIDAS.

eID nejsou jen elektronické občanské průkazy

Důvěryhodný autentizační nástroj však představuje jen jednu z částí vzájemného uznávání elektronických identifikačních nástrojů. Tou další je vystavění systému, ve kterém si jednotlivé národní nástroje (tj. elektronické občanské průkazy, ale i bankovní či studentské karty) budou vzájemně rozumět. Vzhledem ke značné rozdílnosti jednotlivých národních systémů se jako řešení ověřené již v rámci projektu STORK ukazuje možnost vybudování vzájemně propojených rozhraní, tzv. PEPS (Pan-European Proxy Services), na které se tyto nástroje napojí.

Na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 283/2014, o hlavních směrech transevropských sítí v oblasti telekomunikační infrastruktury, následně Evropská komise v rámci programu Connecting Europe Facility (CEF) podpořila vývoj a následnou implementaci těchto bran, které představují jeden z pěti tzv. základních stavebních kamenů infrastruktury pro digitální služby (DSI). Těmi dalšími částmi jsou elektronický podpis, elektronické doručování (tzv. e-delivery), elektronická fakturace, a to zejména ve vztahu ke Směrnici o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek a oblast automatických překladů.

Právě těchto pět základních kamenů představuje jeden z budoucích trendů vzájemně propojených služeb e-governmentu, a pokud se Česká republika nechce v hodnocení e-governmentu propadnout až na poslední příčku, měla by na tento trend reagovat a jednotlivé základní stavební bloky představující nedílnou součást telekomunikační infrastruktury integrovat do Národního architektonického plánu e-governmentu ČR a jednotlivých projektů. ■

Autor se věnuje problematice evropského e-governmentu a ve sdružení CZ.NIC má na starost realizaci a zapojování do evropských projektů

Zaujal vás tento příspěvek?
Čtěte související články s příbuznou
tematikou on-line.

Elektronická identifikace jako součást jednotného trhu

Na možnosti vzájemného uznávání elektronických občanských průkazů a dalších nástrojů se však v Evropě začalo pracovat již dávno před přijetím eIDAS a jeho projednáváním v bruselských institucích. Cílem Evropské komise bylo navázat na dosavadní integrační úsilí v oblasti vnitřního trhu a jeho čtyři základní svobody (pohybu osob, zboží, kapitálu a služeb) a vytvořit tzv. jednotný digitální trh. Jeho součástí by pak měly být vzájemně propojené elektronické služby (zejména e-governmentu), kde elektronická identifikace představuje jeden ze základních pilířů.

Zatímco „klasický“ elektronický průkaz je bez problémů uznáván na evropských letištích, hotelích či autopůjčovnách, s funkcemi elektronického průkazu a jeho možnostmi např. při přihlášení k systémům elektronického doručování (v ČR datové schránky) nebo portálům veřejné správy s možností volit je to o poznání horší.

Již v roce 2008 se proto Evropská komise rozhodla podpořit rozsáhlý pilotní projekt STORK (Secure identity across borders linKed), jehož cílem mělo být na vybraných případech (use